

породи сірий велетень / Г.А. Коцюбенко // Ефективне тваринництво. – 2011. – № 8. – С. 44-45.

5. Технологія виробництва продукції кролівництва та звірівництва : навч. посіб. / Коцюбенко Г. А., Рясенко В. І., Галімов С. М., Рясенко Є. М. Миколаїв : МДАУ, 2011. 431 с.

6. Технологія виробництва продукції кролівництва та звірівництва / Бойко О.В., Уманець Р.М., Гончар О.Ф., Зламанюк Л.М., Уманець Д.П. Навч. Посібник. Київ НУБіП України, Черкаська дослідна станція біоресурсів НААН, 2024. 488 с.

Livytska K. PRODUCTIVE QUALITIES OF MEAT GENOTYPES OF RABBITS

The article presents the results of the assessment of productive and signs of young rabbits of the Californian and Poltava Silver breeds. The values of the following breeding traits were established: live weight, average daily, absolute, relative gain, slaughter weight, slaughter yield, meat coefficient. Studies have shown that the highest values of absolute gain in all groups are observed between 60 and 75 days, which corresponds to the phase of intensive growth of rabbits. Local young animals of the III experimental group demonstrate the greatest absolute gain (895 g in 75 days). The maximum average daily gains occur on 75 days. Crossbreeds of the III group and the Poltava silver breed have the highest values of over – 57 g per day.

Key words: rabbits, productivity, slaughter yield, meat ratio.

УДК: 636.4.082

ЕФЕКТИВНІСТЬ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ РЕМОНТНОГО МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ РІЗНОГО ПОХОДЖЕННЯ

О. Мельник, здобувач вищої освіти

Науковий керівник - канд. с.-г. наук, доцентка **Онищенко Л. В.**

Миколаївський національний аграрний університет

У статті подано основні результати досліджень з вивчення впливу умов утримання ремонтних свинок при вирощуванні на їх ріст, фізіологічний розвиток. Було оцінено енергію росту ремонтних свинок на різних етапах розвитку в залежності від способу утримання. У контрольній групі, сформованій з тварин поєднання ♀ВБ × ♂ВБ, жива маса у віці 1 місяця становила в середньому 7,8 кг, у 2 місяці – 18,3 кг, у 3 місяці – 34,1 кг. Подальше зростання маси відзначалося у 4-місячному віці – 52,3 кг, у 5 місяців – 76,2 кг, а у 6 місяців – 99,4 кг. У дослідній групі (♀Л × ♂Л) жива маса поросят у місячному віці також дорівнювала 7,8 кг. Водночас уже у 2 місяці тварини дослідної групи переважали контрольних за живою масою, досягаючи в середньому 19,5 кг. У 3 – місячному віці цей показник становив 38,0 кг, у 4 місяці – 55,6 кг, у 5 місяців – 79,8 кг, а у 6 місяців – 102,5 кг. Проведено порівняльну оцінку економічної ефективності вирощування ремонтного молодняку за двома технологіями утримання: великогруповою (I) та дрібногруповою (II).

Результати свідчать що за дрібногрупового утримання спостерігається краща інтенсивність росту молодняку свиней. Так середня жива маса свинок у віці 6 місяців за дрібногруповою технологією становила 102,5 кг, що на 3,1 кг більше в порівнянні з велико

груповим утриманням. Аналогічна тенденція відмічена і за показником середньодобового приросту живої маси, який за дрібногрупової технології був вищий на 15 г і досяг 773 г (2,0 %).

Ключові слова: технологія, порода, ландрас, молодняк, свині, відтворення, свинарство.

Постановка проблеми.

Сучасне свинарство орієнтується на підвищення генетичного потенціалу як племінних, так і товарних стад: активно використовуються вітчизняні генотипи та імпортований племінний матеріал, переважно англійського та датського походження. Удосконалюються технології утримання, систему годівлі й параметри мікроклімату, що дає змогу підвищити продуктивність та оптимізувати витрати кормів [1].

У середньому за весь період продуктивності середньодобові прирости становили близько 500 г, а одна свиноматка за рік давала понад 24 поросят, забезпечуючи виробництво більше ніж 2 тонн свинини. Для покращення спадкових якостей практикують різні методи розведення в рамках селекційно-племінної роботи, спрямованої на підвищення цінних господарських ознак [5].

Методи розведення свиней мають свої особливості, що вирізняють їх серед підходів, застосовуваних у розведенні інших видів тварин. Це пов'язано з швидкою зміною поколінь та специфічними економічними вимогами свинарства. Ефективність селекції залежить не лише від застосованого методу, а й від комплексної оцінки тварин, передусім правильного відбору племінного поголів'я [3].

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

За даними І.О. Савича, утримання свинок у літніх таборах сприяє кращому розвитку органів розмноження, збільшенню кількості жовтих тіл та формуванню вищого потенціалу багатоплідності порівняно зі стійловим утриманням. Безвигульна система у подальшому негативно впливає на багатоплідність, молочність, великоплідність і чисельність поросят до 2-місячного віку, що знижує придатність таких маток до відтворення. Літні приміщення зводять за типом стаціонарних споруд, орієнтуючи їх так, щоб захистити відкритий бік від вітру та сонця. Навіс виготовляють із теплоізоляційних матеріалів з ухилом даху. Для будівництва використовують традиційні матеріали – цеглу, шлакоблок, пісок, дерево, черепашник, метал застосовують лише за необхідності [3].

Наукові дослідження підтверджують, що інтенсивність росту тісно пов'язана з відтворною, відгодівельною та м'ясо-сальною продуктивністю свиней. Наприклад, поросята поєднання ВБ×Д і ВБ×Й мали найвищу інтенсивність росту в перший місяць життя (135,6-138,8 %), однак у подальші місяці спостерігалось її зниження, тоді як у великої білої породи темпи падали більш рівномірно [5, 37]. У віці 2-6 місяців максимальний середньодобовий приріст (500 г) і інтенсивність росту (70,3 %) характерні для швидко формуючихся тварин; потім темпи зменшуються. Натомість у повільно формуючихся особин прискорення росту проявляється вже у другому періоді

онтогенезу. Такі тварини характеризуються високими забійними та м'ясними якостями. Доведено, що м'ясні породи мають вищу інтенсивність росту та більшу масу дорослих тварин. Ранній розвиток поєднується зі значною швидкістю росту у другій половині онтогенезу, що пояснює їх високу м'ясну продуктивність. У тварин із часткою крові зарубіжної селекції інтенсивність росту зміщується на ранні етапи життя й позитивно корелює з відгодівельними якостями [4].

Молодняк поділяють на чотири типи за інтенсивністю росту та формування: швидке формування, середня ранність; швидкий ріст, тривале формування; середній ріст, високий розвиток; середній ріст, середня ранність. Ці типи формуються залежно від співвідношення процесів росту та диференціації клітин. Розуміння закономірностей росту дає змогу керувати розвитком тварин у процесі вирощування, моделювати бажаний тип росту селекційними методами. Незважаючи на хвилеподібний характер росту, тривале відставання у розвитку не компенсується в наступні періоди життя. Оскільки ріст підпорядковується певним закономірностям, для його вивчення розроблено численні математичні та графічні методи обробки даних. Одним із важливих аспектів є прогнозування вікових змін і кінцевої маси тварини на основі початкових показників. Рівняння росту дають змогу визначити загальну траєкторію розвитку тварини, що є важливим при стабільних умовах утримання [5].

Постановка завдання.

Мета роботи полягала у вивченні впливу різних методів утримання ремонтного молодняку на характер росту, фізіологічний розвиток ремонтного молодняку свиней. дослідити динаміку живої маси молодняку свиней різного походження; оцінити ріст та розвиток ремонтних свинок під час дорощування за різних способів утримання; проаналізувати лінійні проміри та індекси будови тіла свиней залежно від їх походження

Матеріали і методика.

Дослідження проведені на ремонтному молодняку свиней порід великої білої та породи ландрас. Вивчено вплив способів утримання ремонтного молодняку на ріст, розвиток свиней різного походження.

Досліджено лінійні проміри та індекси будови тіла свиней залежно від їх походження.

Результати дослідження.

За результатами проведених досліджень встановлено, що молоді тварини в усі вікові періоди (табл. 1) характеризувалися високою інтенсивністю росту, що підтверджується показниками їх живої маси у віці від 30 до 180 днів. Дані щодо динаміки живої маси піддослідних тварин свідчать про вікові зміни показників росту у свиней різних генотипів. У контрольній групі, сформованій з тварин поєднання ♀ВБ × ♂ВБ, жива маса у віці 1 місяця становила в середньому 7,8 кг, у 2 місяці – 18,3 кг, у 3 місяці – 34,1 кг.

Подальше зростання маси відзначалося у 4-місячному віці – 52,3 кг, у 5 місяців – 76,2 кг, а у 6 місяців – 99,4 кг. У дослідній групі (♀Л × ♂Л) жива маса

поросят у місячному віці також дорівнювала 7,8 кг. Водночас уже у 2 місяці тварини дослідної групи переважали контрольних за живою масою, досягаючи в середньому 19,5 кг. У 3 – місячному віці цей показник становив 38,0 кг, у 4 місяці – 55,6 кг, у 5 місяців – 79,8 кг, а у 6 місяців – 102,5 кг, що в окремі вікові періоди характеризувалося статистично достовірною перевагою (рис. 1).

Табл. 1. Динаміка живої маси піддослідних тварин, $\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$

Порода	Призначення груп	Вік, міс.	Жива маса, кг
♀ВБ × ♂ВБ	контрольна	1	7,8±1,23
		2	18,3±2,55
		3	34,1±3,96
		4	52,3±4,18
		5	76,2±5,01
		6	99,4±5,36
♀Л × ♂Л	дослідна	1	7,8±0,96
		2	19,5±1,19*
		3	38,0±1,36
		4	55,6±2,46**
		5	79,8±2,53*
		6	102,5±3,12

Примітка: рівень достовірності порівняно з контрольною групою – * $P>0,95$; ** – $P>0,99$.

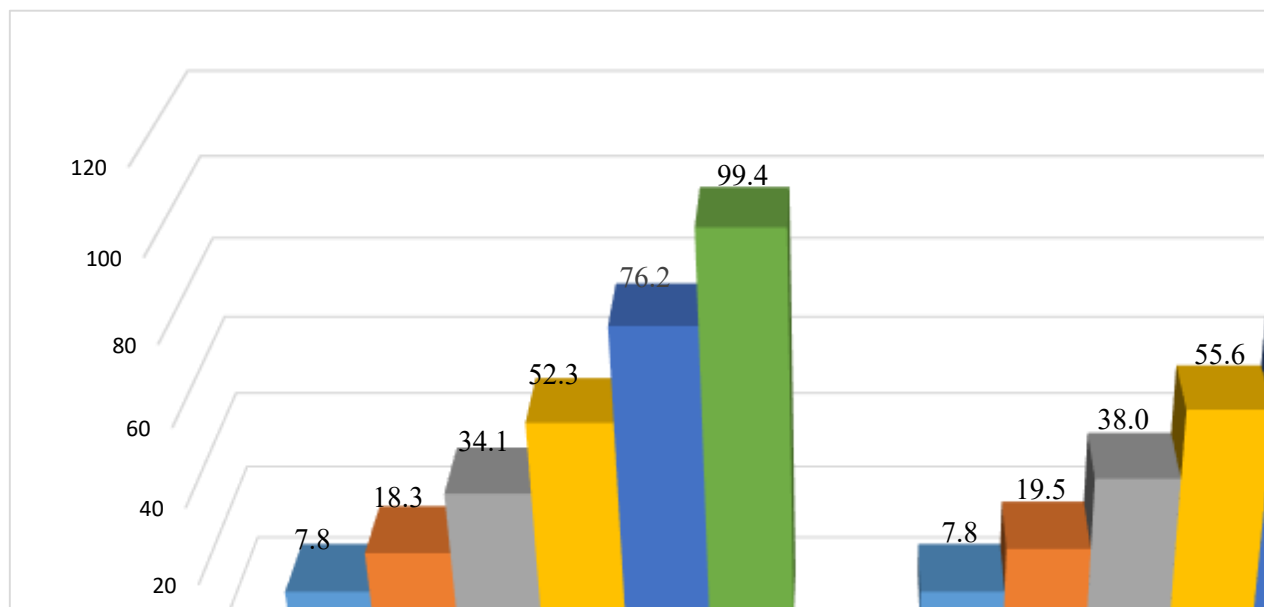

Рис. 1. Динаміка живої маси молодняку свиней у віці 1-6 місяців, кг

Отримані результати свідчать про більш інтенсивний ріст молодняку дослідної групи порівняно з контрольними тваринами, що підтверджує вплив генотипу на формування живої маси у процесі вирощування. У таблиці 2 наведено показники вікової динаміки абсолютних, середньодобових та

відносних приростів молодняку свиней контрольної і дослідної груп у різні періоди вирощування, а також витрати корму на одиницю приросту.

Аналіз даних свідчить, що у тварин контрольної групи ($\text{♀ВБ} \times \text{♂ВБ}$) абсолютні прирости живої маси поступово зростали від 10,5 кг у віковий період 1-2 місяці до максимальних значень у 4-5 місяців (23,9 кг), після чого у період 5-6 місяців дещо знижувалися до 23,2 кг. Відповідно змінювалися й середньодобові прирости, які коливалися від 350 г на початку вирощування до 798 г у віці 4-5 місяців (рис. 2).

Табл. 2. Вікова динаміка абсолютних, середньодобових і відносних приростів молодняку свиней, $\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$

Порода	Призначення груп	Період, міс.	Абсолютний приріст, кг	Середньодобовий приріст, г	Відносний приріст, %	Витрати корму, к. од
$\text{♀ВБ} \times \text{♂ВБ}$	контрольна	1-2	10,5 $\pm$ 0,07	350 $\pm$ 7,12	134,6	3,82
		2-3	15,8 $\pm$ 0,11	527 $\pm$ 12,31	86,3	3,88
		3-4	18,2 $\pm$ 0,17	607 $\pm$ 11,46	53,4	4,01
		4-5	23,9 $\pm$ 0,13	798 $\pm$ 15,22	45,7	4,00
		5-6	23,2 $\pm$ 0,14	758 $\pm$ 14,67	30,4	3,92
$\text{♀ВБ} \times \text{♂ВБ}$	дослідна	1-2	11,7 $\pm$ 0,06**	390 $\pm$ 8,18*	150,0	3,68
		2-3	18,5 $\pm$ 0,15	616 $\pm$ 13,16	95,0	3,76
		3-4	17,6 $\pm$ 0,10*	587 $\pm$ 16,09	46,3	3,61
		4-5	24,2 $\pm$ 0,13**	807 $\pm$ 15,42*	43,5	3,59
		5-6	23,0 $\pm$ 0,09	773 $\pm$ 18,28	28,4	3,56

Примітка: рівень вірогідності порівняно з контрольною групою – * - $P>0,95$; ** - $P>0,99$

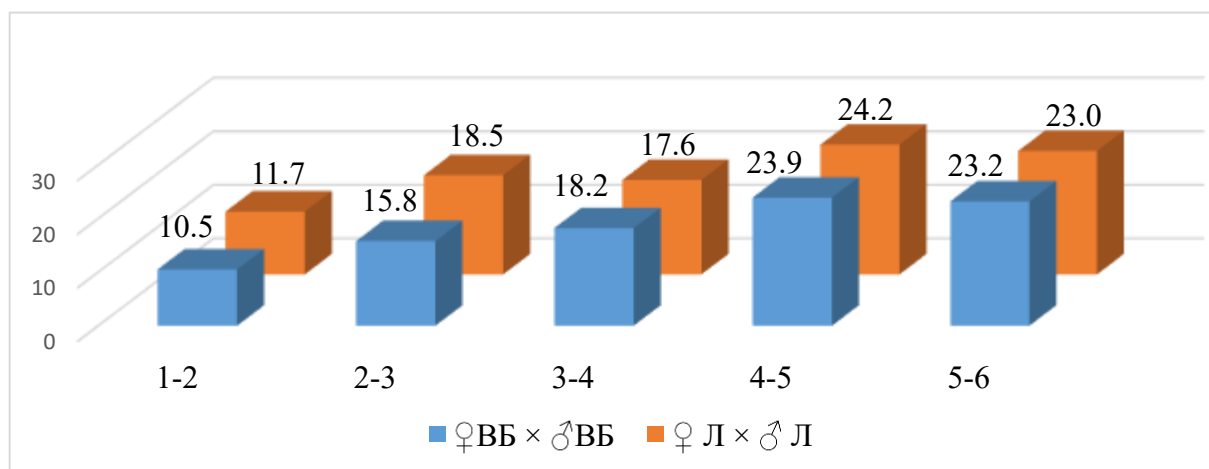

Рис. 2. Вікова динаміка абсолютних приростів, кг

Відносні прирости мали тенденцію до зниження з віком – від 134,6 % у період 1-2 місяці до 30,4 % у 5-6 місяців. Витрати корму на 1 кг приросту в контрольній групі перебували в межах 3,82-4,01 кормових одиниць.

У дослідній групі тварин у більшості вікових періодів спостерігалися вищі показники росту порівняно з контролем

Так, у період 1-2 місяці абсолютний приріст становив 11,7 кг, а середньодобовий – 390 г, що було достовірно вищим, ніж у контрольної групи. Найбільші абсолютні та середньодобові прирости в дослідній групі відзначено у віці 4-5 місяців – відповідно 24,2 кг та 807 г (рис. 3).

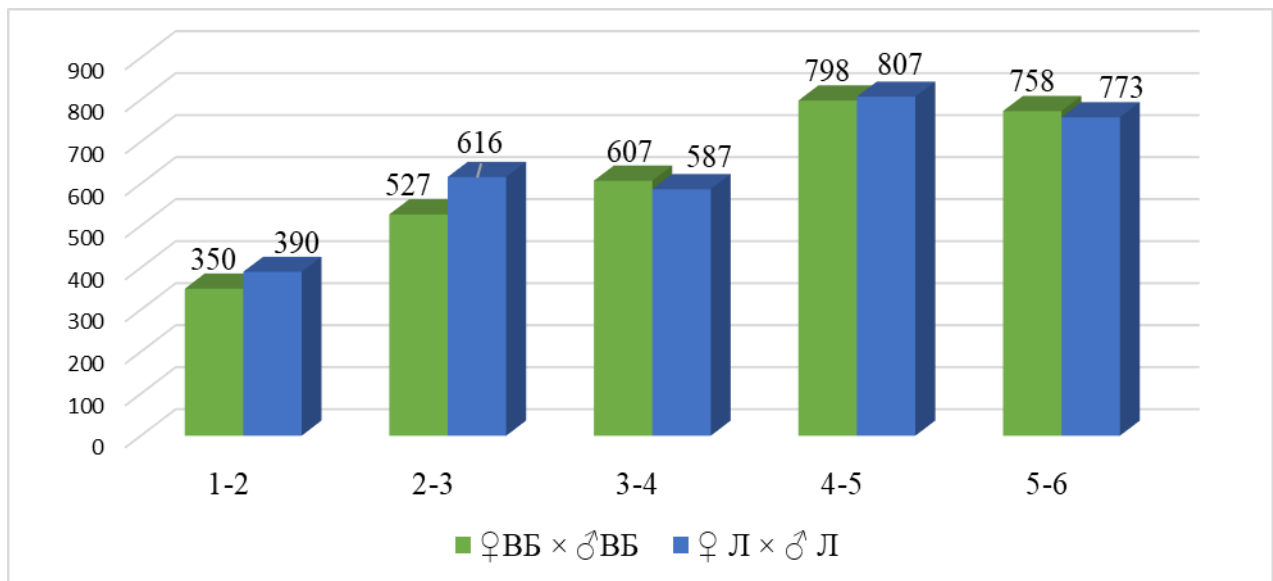

Рис. 3. Вікова динаміка середньодобових приростів, г

Водночас відносні прирости, як і в контролі, з віком зменшувалися – від 150,0 % у період 1-2 місяці до 28,4 % у 5-6 місяців (рис. 4).

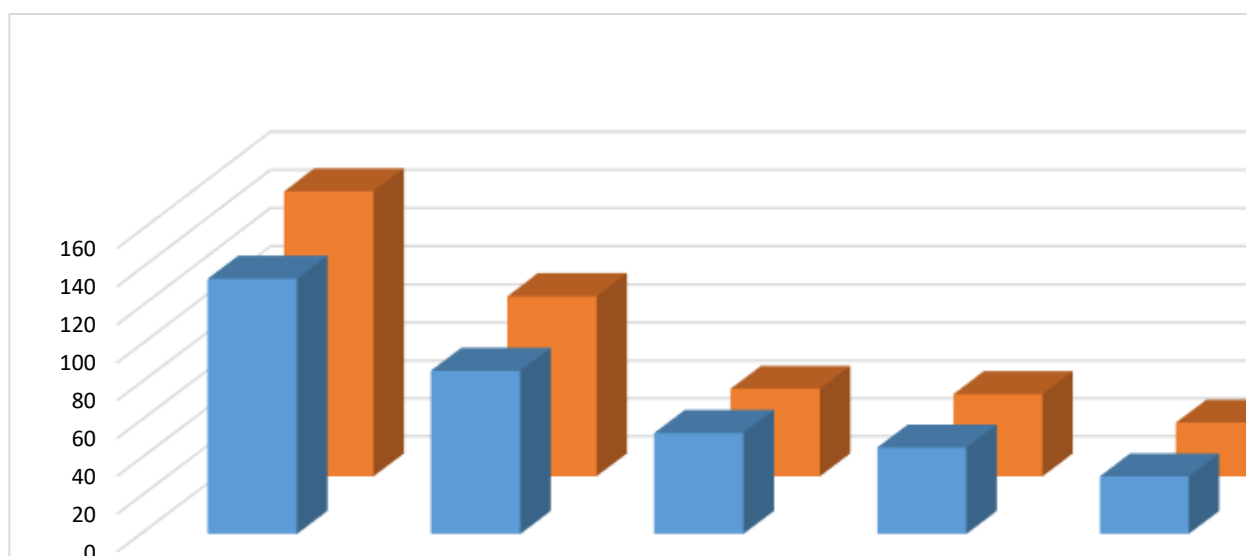

Рис. 4. Вікова динаміка відносних приростів, %

Слід зазначити, що витрати корму на одиницю приросту в дослідній групі

були нижчими протягом усіх вікових періодів і коливалися в межах 3,56-3,76 кормових одиниць, що свідчить про більш ефективне використання кормів та кращі ростові якості молодняку дослідної групи.

Збільшення маси тіла тварин тісно пов'язане з ростом окремих частин організму та змінами його лінійних розмірів. Сукупний приріст живої маси є результатом одночасного розвитку окремих анатомічних елементів і не може розглядатися відокремлено від їхнього лінійного росту [5]. На різних етапах онтогенезу для тварин характерні періоди інтенсивного збільшення розмірів тіла як у довжину, так і у висоту та ширину.

У таблиці 3 наведено показники динаміки лінійних промірів піддослідних тварин різних генотипів упродовж вирощування від 1 до 6-місячного віку. Отримані дані дають змогу оцінити особливості росту та формування екстер'єру молодняку свиней залежно від віку і породної належності.

Табл. 3. Динаміка лінійних промірів піддослідних тварин з віком

Порода	Лінійний промір, см	Вік, місяць					
		1	2	3	4	5	6
♀ВБ × ♂ВБ	Довжина тулубу	28,9	67,5	78,1	86,5	108,8	130,6
	Обхват грудей	27,0	67,9	69,6	82,7	93,9	110,2
	Висота в холці	17,1	45,8	51,9	56,3	63,7	76,3
	Глибина грудей	9,0	24,6	24,8	24,9	38,9	40,2
	Ширина грудей	6,9	14,9	19,6	19,8	27,7	30,9
	Ширина заду	10,6	16,7	22,8	27,5	28,9	31,9
	Напівобхват заду	14,5	28,7	48,9	65,9	70,0	78,9
	Обхват п'ястку	9,6	13,8	14,1	15,1	15,7	17,8
♀Л × ♂Л	Довжина тулубу	29,8	68,2	78,4	86,7	109,2	134,3
	Обхват грудей	27,2	67,8	74,4	83,8	94,3	112,1
	Висота в холці	17,4	45,9	52,3	56,2	64,0	76,6
	Глибина грудей	9,4	24,8	25,1	25,4	39,2	41,4
	Ширина грудей	7,1	15,2	19,9	20,0	28,0	31,9
	Ширина заду	10,8	16,9	23,0	27,8	29,4	32,3
	Напівобхват заду	14,9	29,3	49,0	66,5	70,8	81,0
	Обхват п'ястку	9,8	13,2	14,5	15,3	16,1	17,3

Аналіз результатів показує, що в обох піддослідних групах відмічалася поступове збільшення всіх лінійних промірів із віком. Найінтенсивніший ріст довжини тулуба спостерігався в період від 1 до 2 місяців, після чого зростання тривало більш рівномірно до 6-місячного віку. При цьому тварини генотипу ♀Л × ♂Л мали дещо більші значення довжини тулуба в усі вікові періоди порівняно з ровесниками генотипу ♀ВБ × ♂ВБ.

Обхват грудей у тварин обох груп також збільшувався з віком, що свідчить про розвиток грудної клітки та загальне зміцнення конституції.

У дослідній групі цей показник був незначно вищим, особливо у старших вікових періодах. Аналогічна тенденція простежувалася і щодо висоти в холці: інтенсивне зростання відбувалося до 2-3-місячного віку, далі темпи росту дещо знижувалися, однак до 6 місяців показник продовжував зростати. Глибина та

ширина грудей у міру росту тварин поступово збільшувалися, що характеризує формування міцної та добре розвиненої грудної клітки. Тварини генотипу ♀Л × ♂Л мали дещо більші значення цих промірів у порівнянні з контрольними ровесниками.

Подібна закономірність спостерігалася і щодо ширини заду та напівобхвату заду, що вказує на кращий розвиток задньої частини тулуба у тварин дослідної групи.

Обхват п'ястку з віком зростав у всіх піддослідних тварин, що свідчить про поступове зміцнення кістяка. Відмінності між групами за цим показником були незначними, однак у окремі вікові періоди тварини генотипу ♀Л × ♂Л мали дещо кращі значення.

Отже, отримані дані підтверджують закономірне вікове зростання лінійних промірів у молодняку свиней та свідчать про певну перевагу тварин генотипу ♀Л × ♂Л за більшістю екстер'єрних показників.

Окремі лінійні проміри, хоча й надають об'єктивну інформацію про розвиток тварин, не завжди дозволяють повною мірою охарактеризувати особливості їхньої тілобудови. У зв'язку з цим особливого значення набуває аналіз співвідношення окремих промірів, що виражається через індекси будови тіла [4].

У таблиці 4 наведено показники зміни індексів тілобудови молодняку свиней дослідних груп залежно від породної належності та віку.

Отримані дані свідчать про закономірні вікові зміни екстер'єрних показників у тварин обох генотипів.

Аналіз індексу розтягнутості показує його поступове зростання з віком у свиней обох груп, що вказує на подовження тулуба в процесі росту. При цьому у 6-місячному віці значення індексу були найвищими, а тварини генотипу ♀Л × ♂Л незначно переважали ровесників контрольної групи.

Табл. 4. Індекси будови тіла піддослідних тварин

Група тварин	Індекс будови тіла, %	Вік, місяць		
		2	4	6
♀ВБ × ♂ВБ	Розтягнутості	148,3±7,11	153,6±6,25**	171,2 ±3,17
	Компактності	100,0±1,22	95,6±1,45*	86,6±2,75
	Масивності	148,3±2,06	146,9±1,78**	144,4±2,11
	Широкогрудості	60,6±0,83	79,5±0,63*	76,8±1,98
	Глибокогрудості	53,7±0,97	44,2±0,66**	61,0±2,03**
	Костистості	30,1±0,82	26,08±0,59*	23,3±1,76
	М'ясності	62,7±0,67	117,1 ±0,96*	103,4±2,08
♀Л × ♂Л	Розтягнутості	148,6±2,11	154,6±6,25**	172,0±3,17
	Компактності	100,0±3,22	96,6±1,45*	92,3±2,75
	Масивності	148,7±2,01	149,1±1,78**	146,3±2,11
	Широкогрудості	61,3±0,68	78,7±0,76*	79,2±1,88
	Глибокогрудості	54,0±0,97	45,2±1,66**	54,0±2,03**
	Костистості	28,8±0,63	26,5 ±0,41*	22,5±2,41
	М'ясності	63,8±0,63	118,3 ±0,88*	105,7±1,36

Індекс компактності, навпаки, з віком зменшувався, що свідчить про зміну пропорцій тіла у напрямі подовження та меншої зібраності тулуба. Подібна тенденція спостерігалася в обох групах, однак у тварин генотипу $\text{♀Л} \times \text{♂Л}$ значення цього показника залишалися дещо вищими у старшому віці (рис. 5).

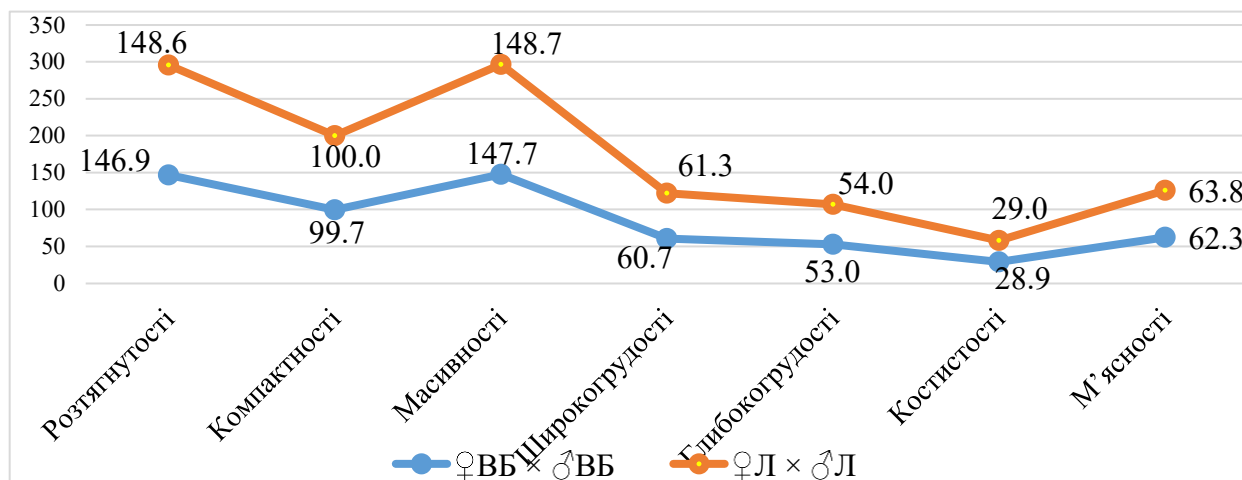

Рис. 5. Динаміка індексів будови тіла в віці 2 місяці

Індекс масивності впродовж досліджуваного періоду мав тенденцію до незначного зниження, що характерно для інтенсивного росту молодняку. Водночас у тварин дослідної групи значення цього індексу були дещо вищими порівняно з контрольною групою.

Індекси широкогрудості та глибокогрудості змінювалися нерівномірно. Так, у 4-місячному віці відмічалася зростання показників широкогрудості, що свідчить про активний розвиток грудної клітки, тоді як індекс глибокогрудості мав тенденцію до зниження з подальшим підвищенням у 6-місячному віці. При цьому тварини генотипу $\text{♀Л} \times \text{♂Л}$ у більшості вікових періодів характеризувалися дещо кращими значеннями цих індексів (рис. 6).

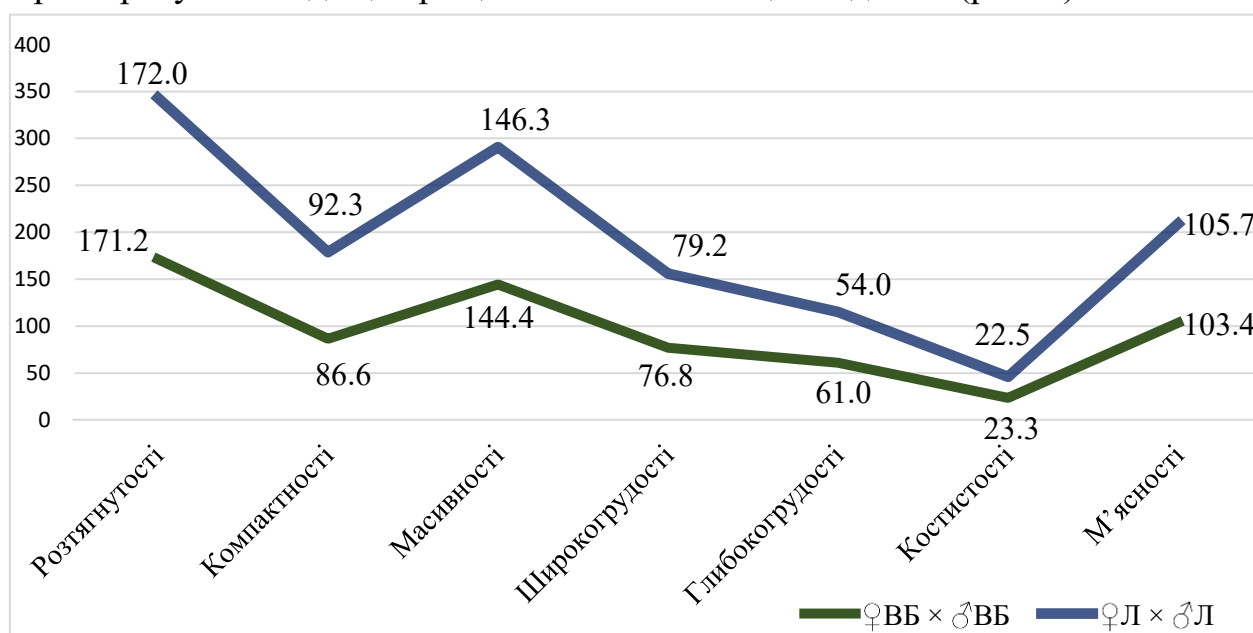

Рис. 6. Динаміка індексів будови тіла у віці 6 місяців

Індекс костистості з віком зменшувався в обох групах, що вказує на відносне випередження росту м'язової та жирової тканин порівняно з розвитком кістяка. Індекс м'ясності, навпаки, суттєво зростає у середньому віці, досягаючи максимальних значень у 4-місячному віці, що свідчить про інтенсивне формування м'ясних форм тіла. У тварин дослідної групи цей показник був дещо вищим, ніж у контрольної.

Таким чином, аналіз індексів будови тіла підтверджує вплив віку та породної належності на формування екстер'єру молодняку свиней і свідчить про кращий розвиток м'ясних ознак у тварин генотипу ♀Л × ♂Л.

Висновки і перспективи подальших досліджень.

Отримані данні свідчать, що дрібногруппове утримання ремонтних свинок є економічно вигідним, оскільки забезпечує вищу живу масу 6 місячному віці, нижчу собівартість продукції, менші витрати корму та більший прибуток і рівень рентабельності порівняно з великим груповим утриманням.

Список використаних джерел

1. Бірта Г. О. Динаміка маси і лінійних промірів ремонтних свинок залежно від інтенсивності їх вирощування / Г. О. Бірта // Міжвід. науков.-темат. зб. «Свинарство». – К.: Аграрна наука, 1997. – Вип. 53. – С. 34 – 40.
2. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г. Ріст і розвиток свиней різних генотипів. Науковий вісник Луганського національного аграрного університету. 2010. № 11. С. 68-72
3. Бірта Г. Індекси тілобудови ремонтних свинок за різної інтенсивності їх вирощування // Тваринництво України. - 2001.- №6.- С. 9-10.
4. Віллеке Х., Гетя А., Чуб О. Методика інтегрованої оцінки ремонтного молодняку свиней за власною продуктивністю в умовах господарства / Сучасні методики досліджень у свинарстві:- Полтава: Вид. ПДАА, 2005. С.38-40.
5. Ібатулін І.І., Сринов А.І., Цищурський Л.М. та ін. Вирощування ремонтного молодняку сільськогосподарських тварин. Київ: Урожай, 1993. 248 с.

Melnyk O. EFFICIENCY OF TECHNOLOGY FOR RAISING REPLACEMENT GILTS OF DIFFERENT ORIGIN

The article presents the main results of studies on the influence of housing conditions during the rearing of replacement gilts on their growth and physiological development. The growth rate of replacement gilts at different stages of development was evaluated depending on the housing system. In the control group formed from animals of the ♀VB × ♂VB combination, the average live weight at the age of 1 month was 7.8 kg, at 2 months – 18.3 kg, and at 3 months – 34.1 kg.

Further increases in live weight were observed at 4 months of age – 52.3 kg, at 5 months – 76.2 kg, and at 6 months – 99.4 kg. In the experimental group (♀L × ♂L), the live weight of piglets at one month of age was also 7.8 kg. However, already at the age of 2 months, animals of the experimental group exceeded the control group in live weight, reaching an average of 19.5 kg. At 3 months of age, this indicator was 38.0 kg, at 4 months – 55.6 kg, at 5 months – 79.8 kg, and at 6 months – 102.5 kg.

A comparative assessment of the economic efficiency of raising replacement young stock

under two housing technologies was conducted: large-group (I) and small-group (II) systems. The results indicate that under small-group housing conditions, a higher growth intensity of young pigs was observed. Thus, the average live weight of gilts at the age of 6 months under the small-group technology was 102.5 kg, which is 3.1 kg higher compared to large-group housing. A similar trend was noted for the average daily gain, which under the small-group technology was higher by 15 g and reached 773 g (2.0%).

Key words: *technology, breed, Landrace, young stock, pigs, reproduction, pig farming.*

УДК 636.083.1:628.52

ДЕЗОДОРАЦІЯ У ТВАРИННИЦЬКИХ ПРИМІЩЕННЯХ ЯК СКЛАДОВА БІОБЕЗПЕКИ

А. В. Наконечна, здобувачка вищої освіти

Науковий керівник - канд. с.-г. наук, доцентка **Бондар А. О.**

Миколаївський національний аграрний університет

Розглянуто проблему неприємних запахів у тваринницьких приміщеннях, особливо на фермах з масовим утриманням тварин, та їх значення для біобезпеки підприємства. Розглянуто природу сполук, та їхній вплив на здоров'я тварин, персоналу та навколишнє середовище, а також сучасні методи дезодорації – від змін у годівлі до високотехнологічних методів очищення повітря. Показано, що дезодорація – це не лише питання комфорту, але й важлива частина системи гігієни, санітарії та біобезпеки.

Ключові слова. *дезодорація, тваринницькі приміщення, запах, біобезпека, очищення повітря.*

Постановка проблеми.

Масове утримання тварин забезпечує значну частину продовольства, але спричиняє низку екологічних та гігієнічних проблем. Однією з них є викиди запахних газів та летких органічних сполук з тваринницьких приміщень, що, в свою чергу, ставить під загрозу комфорт і здоров'я персоналу, добробут тварин та навколишнє середовище. Виділення аміаку (NH_3), сірководню (H_2S), летких жирних кислот (VFA) та різних летких органічних сполук (VOC) свідчить про порушення технологічних процесів, неефективну вентиляцію або недоліки у системі управління відходами. З точки зору біобезпеки, наявність запахів може свідчити про підвищену мікробну активність та умови для поширення патогенів у повітрі. Тому, контроль запахів є не тільки соціальною проблемою, але й ключовою частиною системи гігієни та безпеки ферми [10,11].

Метою цієї статті є аналіз сучасних підходів і технологій дезодорації повітря у тваринницьких приміщеннях, оцінка їх ефективності з точки зору ветеринарно-санітарної безпеки та біобезпеки, а також визначення ролі контролю запахів у забезпеченні належного мікроклімату, зниження мікробного навантаження повітря й мінімізації негативного впливу на здоров'я тварин, персоналу та довкілля.